

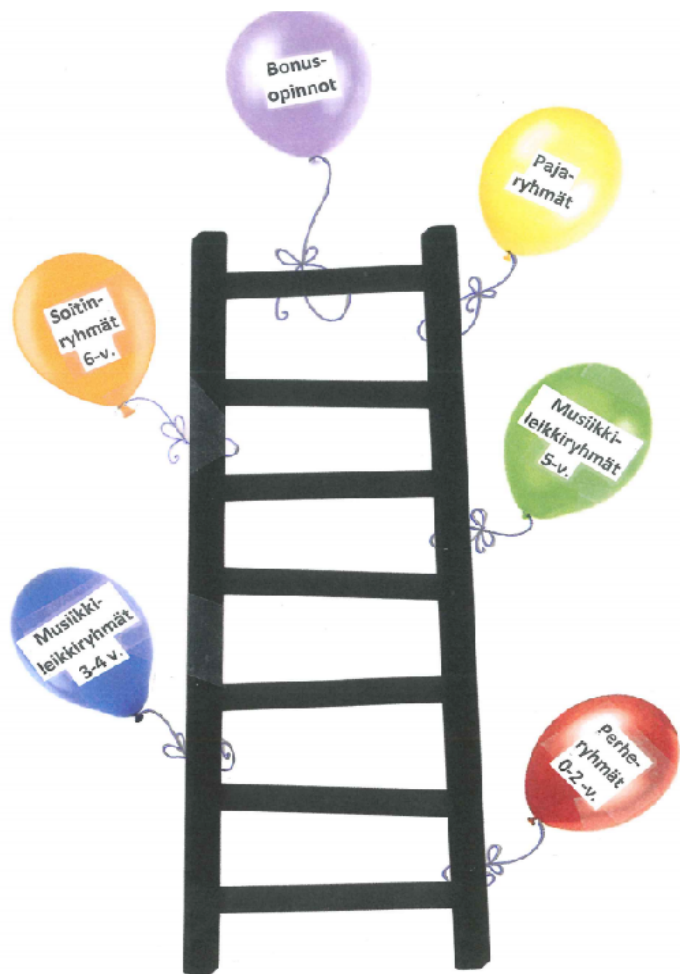
JOKILAAKSOJEN MUSIIKKIOPISTO

OPS-info koteihin elokuussa 2019

1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Mitä varhaisiän musiikkikasvatukseen kuuluu?

Varhaisiän musiikkikasvatukseen kuuluvat lapsille suunnatut perheryhmät, musiikkileikkiryhmät ja soitinryhmät, kaikenikäisille suunnatut pajaryhmät sekä bonusopinnot (KUVA 1).

KUVA 1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen opintokokonaisuudet

Mitä ovat lapsiryhmien opintokokonaisuudet?

Lapsiryhmien opintokokonaisuuksiin kuuluvat perheryhmät, musiikkileikkiryhmät ja soitinryhmät. Opetus on tavoitteellista ja siinä luodaan musiikin tiedollisia ja taidollisia valmiuksia, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Leikinomaisella toiminnalla lasta ohjataan ilmaisemaan itseään luovasti musiikin keinoin. Toimintamuotoina tärkeimpiä ovat laulaminen, soittaminen, kuunteleminen sekä musiikkiliikunta. Musiikin peruselementit – rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri – muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Opetusta voidaan järjestää myös erityisryhmille.

Mitä ovat pajaryhmät?

Pajaryhmissä opetetaan soittimen, laulun, musiikkiteknologian tai säveltämisen ja sovittamisen alkeita. Pajaryhmien tarkoitus on luoda pohjaa hyvälle musiikkisuhteelle ja antaa valmiuksia musiikin perusopintoihin. Pajaryhmäläiset voivat osallistua myös musiikin hahmotustaitojen opetukseen ja yhteissoittoon, jos niiden ryhmässä on tilaa.

Mitä ovat bonusopinnot?

Bonusopinnoissa varhaisiän musiikkikasvatuksesta tuttuja työtapoja sovelletaan erilaisille ryhmille. Niihin ei tarvita aiempia musiikkiopintoja, joten kaiken ikäiset ihmiset voivat sitä kautta laajentaa musiikin maailman tuntemustaan helppojen harjoitusten kautta. Näillä toimintatavoilla voidaan toteuttaa esimerkiksi erilaisia aikuisille, senioreille tai erityisryhmille suunnattuja musiikkituokioita.

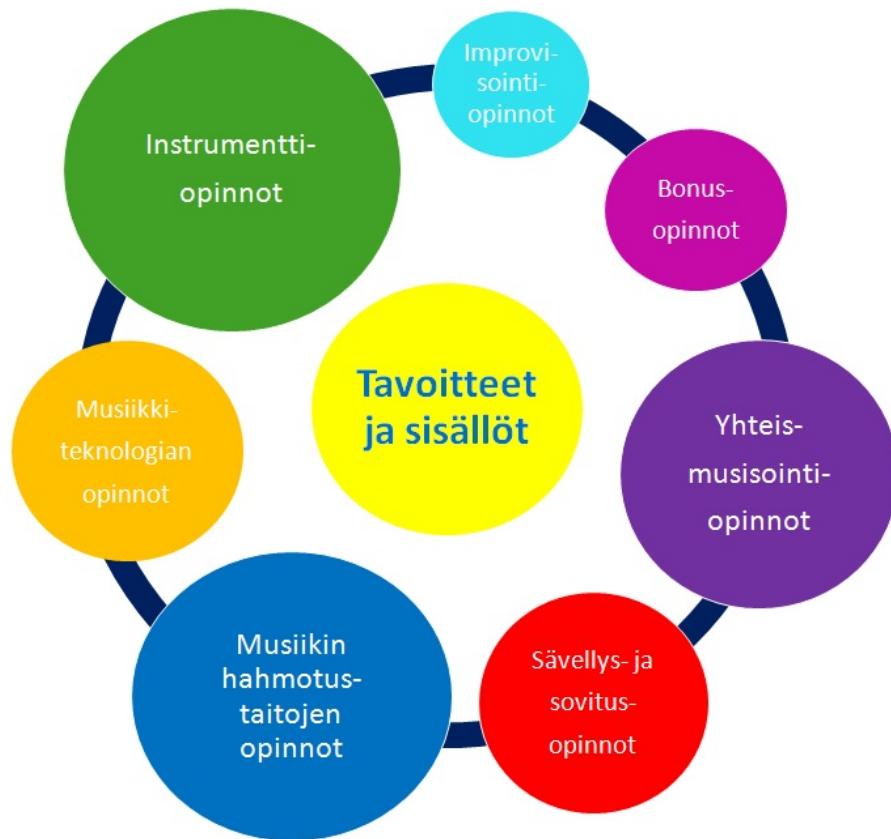
Miten päästään soittotunneille?

Soiton ja laulun opiskelu aloitetaan yleensä pajaryhmässä. Pajaryhmän kautta hakeudutaan sen jälkeen opiskelemaan musiikin perusopintoihin.

2 PERUSOPINNOT

Mitä musiikin perusopintoihin kuuluu?

Musiikin perusopinnot koostuvat seitsemästä opintokokonaisuudesta:

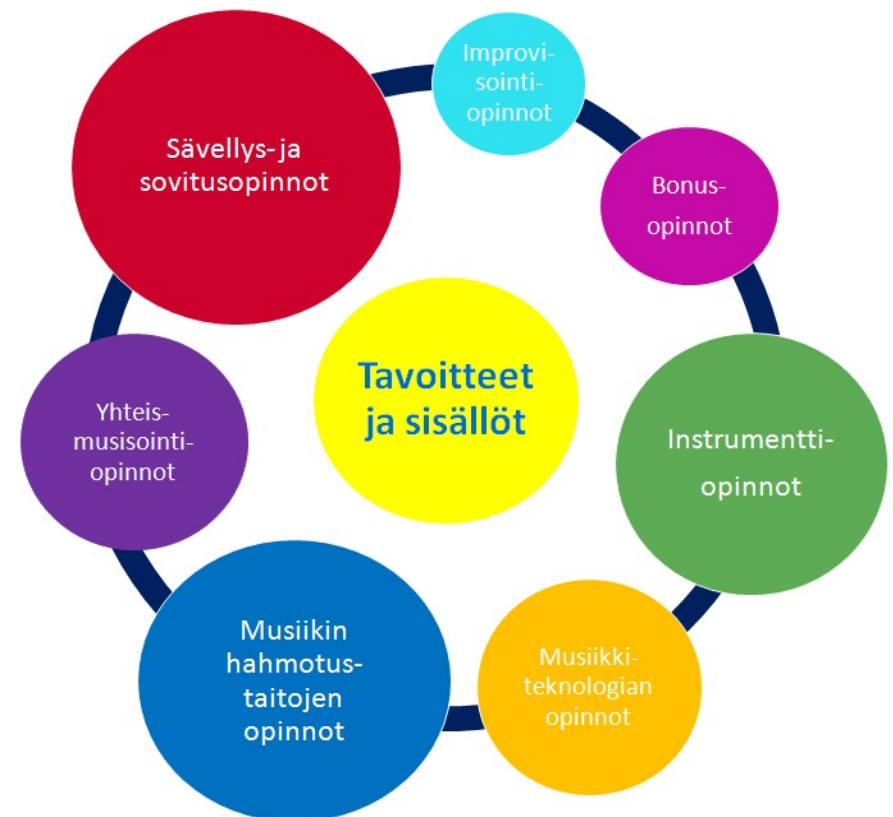

KUVA 2 Musiikin perusopinnot – planeetan koko kuvaa opintokokonaisuuden laajuutta

Jokainen musiikkiopistolainen opiskelee kaikkia näitä opintokokonaisuuksia, mutta niiden laajuus riippuu oppilaan opintopolusta.

Mitä ovat opintopolut?

Musiikkiopistossa on kolme erilaista opintopolkua: muusikon opintopolku (KUVA 2), säveltäjä-sovittajan opintopolku (KUVA 3) ja musiikkiteknologian opintopolku (KUVA 5). Jokaiseen opintopolkuun sisältyvät samat seitsemän opintokokonaisuutta, mutta näiden opintokokonaisuuksien vähimmäislaajuudet riippuvat oppilaan opintopolusta. Oppilas voi opiskella enemmänkin kuin vähimmäislaajuuden verran niitä opintokokonaisuuksia, jotka häntä erityisesti kiinnostavat. Oppilaan opintopolku voi myös vaihtua opintojen aikana. Opintopolun vaihtamisesta keskustellaan aina erikseen opettajien ja rehtorin kanssa.

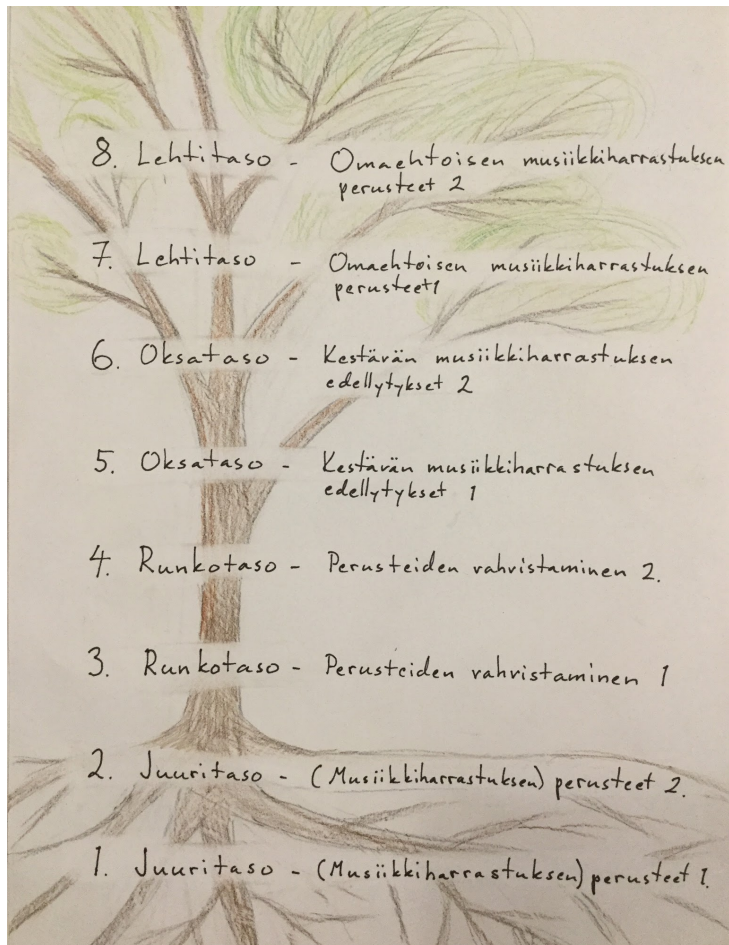

KUVA 3 Säveltäjä-sovittajan opintopolku

Mitä opintokokonaisuuksiin sisältyy?

Instrumenttiopinnot

Instrumenttiopinnot sisältävät yhden tai useamman soittimen tai laulun opintoja. Perusopinnoissa kunkin soittimet opinnot jakautuvat kahdeksaan tasoon (KUVA 3). Instrumenttiopintoihin kuuluu myös esiintymistaidon opettelu, mikä sisältää konserteissa esiintymistä, sekä konsertteihin osallistuminen kuulijana, mikä kasvattaa musiikillista yleissivistystä ja laajentaa ymmärrystä oman instrumentin ilmaisumahdollisuuksista.

KUVA 4 Instrumenttiopintojen kahdeksan tasoa

Musiikin hahmotustaitojen opinnot

Musiikin hahmotustaitojen opinnoissa opitaan lukemaan nuottikuvaa ja kirjoittamaan musiikkia sekä tutustutaan musiikin historiaan. Musiikin hahmotustaidot jakaantuvat viiteen tasoon, jotka ovat nimeltään musiikin hahmotustaidot 1-5. Musiikin hahmotustaitojen opinnot koskevat kaikkia 9-vuotiaita ja sitä vanhempia oppilaita.

Yhteismusisointiopinnot

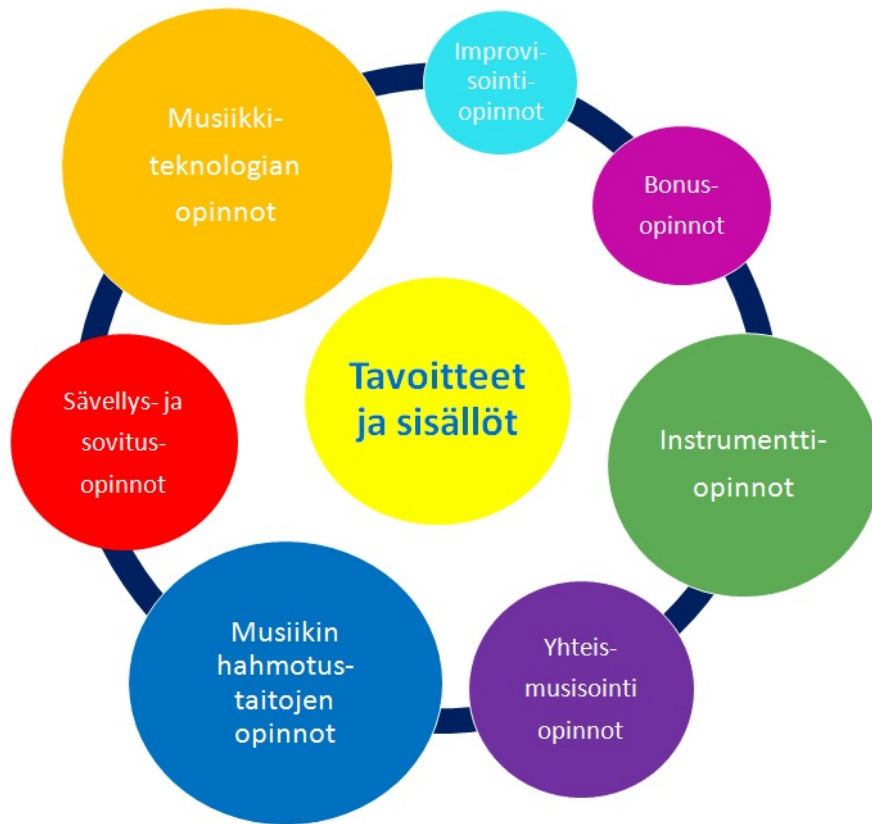
Yhteismusisointiopinnoissa harjoitellaan soittamista tai laulamista toisten musisointia kuunnellen ja siihen reagoiden. Yhteismusisointiopinnot kuuluvat kaikille musiikkiopiston oppilaille, mutta yhteismusisointiryhmä riippuu oppilaan instrumentista. Kaikki jousi- ja puhallinsoittimien soittajat osallistuvat orkesteritoimintaan. Harmonikan soittajat osallistuvat joko harmonikkaorkesteriin tai yhtyeisiin. Pianisteille ja laulajille on Lied ja Lasten lied, joissa musisoidaan laulajan ja pianistin muodostamina pareina. Bändisoittimien soittajat osallistuvat bänditoimintaan ja kansanmusiikki-instrumenttien soittajat kansanmusiikkiyhtyeisiin. Lisäksi musiikkiopistossa järjestetään opetusta hyvin monenlaisille erilaisille kamarimusiikkikokoonpanoille ja yhtyeille. Riittää, että oppilas on mukana joko yhdessä säännöllisesti kokoontuvassa yhteismusisointiryhmässä tai osallistuu vuoden aikana useampiin yhteismusisointiprojekteihin. Tämä koskee myös niitä oppilaita, joilla on useampia instrumentteja. Oppilas voi kuitenkin halutessaan olla mukana useammassakin yhteismusisointiryhmässä.

Sävellys- ja sovitusopinnot

Sävellys- ja sovitusopinnoissa päästään harjoittelemaan oman musiikin kirjoittamista. Muusikon ja musiikkiteknologin opintopoluilla sävellys- ja sovitusopinnot tapahtuvat pääasiassa muiden oppiaineiden tunneilla, mutta innokkaimmat voivat hakeutua myös erikseen sävellys- ja sovitustunneille. Säveltäjä-sovittajan opintopolussa sen sijaan oppilaalla on omat sävellys- ja sovitustunnit ja niiden opinnot koostuvat kahdeksasta tasosta.

Musiikkiteknologian opinnot

Musiikkiteknologian opinnoissa perehdytään muun muassa äänittämisen, äänentoiston ja miksaamisen sekä nuotinnus- ja audiosekvensseriohjelmien perusteisiin. Muusikon ja säveltäjä-sovittajan opintopoluilla musiikkiteknologian opinnot tapahtuvat pääasiassa muiden oppiaineiden tunneilla, mutta innokkaimmat voivat hakeutua myös erikseen musiikkiteknologian tunneille. Musiikkiteknologian opintopolussa sen sijaan oppilaalla on omat musiikkiteknologian tunnit ja niiden opinnot koostuvat kahdeksasta tasosta.

KUVA 5 Musiikkiteknologian opintopolku

Improvisointiopinnot

Improvisointiopinnoissa päästään keksimään omaa musiikkia omalla instrumentilla – se on avain säveltämiseen ja sovittamiseen, mutta sitä kautta harjoitellaan myös oman soittimen hallintaa ja muiden soittoon reagoimista. Improvisointiopinnot tapahtuvat useamman eri aineen tunneilla, esimerkiksi soittotunneilla ja musiikin hahmotustaitojen tunneilla.

Bonusopinnot

Bonusopinnoissa perehdytään erilaisiin tärkeisiin teemoihin, kuten esimerkiksi esiintymisjännitykseen ja ergonomiaan. Bonusopintojen opetus järjestetään pääasiassa erilaisina lyhytkursseina sekä teemaviikoilla.

Kuinka usein musiikkiopiston tunneilla käydään?

Musiikkiopiston oppilas käy musiikkiopiston tunneilla keskimäärin noin kolme kertaa viikossa. Osaa opintokokonaisuuksista opiskellaan säännöllisesti noin kerran viikossa järjestetyillä oppitunneilla ja osaa useamman eri oppiaineen tunneilla. Se, mitä tunteja oppilaan lukujärjestyksessä on, riippuu opintopolusta. Oma opettaja neuvoo kyllä oikeille tunneille. Lisäksi musiikkiopistossa järjestetään teemaviikkoja, jolloin säännöllisten viikottaisten tuntien sijaan paneudutaan erilaisiin tärkeisiin teemoihin.

Mitä ovat perusopintojen yleiset tavoitteet?

Musiikin perusopintojen tavoitteet jakautuvat neljään tavoitealueeseen, jotka ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi. Nämä tavoitteet ovat yhteiset kaikissa musiikkiopistoissa ja koskevat kaikkia perusopintojen opintokokonaisuuksia. Sekä perusopintojen että syventävien opintojen yleiset tavoitteet ovat nähtävillä musiikkiopiston nettisivuilla.

3 SYVENTÄVÄT OPINNOT

Miten syventävät opinnot eroavat perusopinnoista?

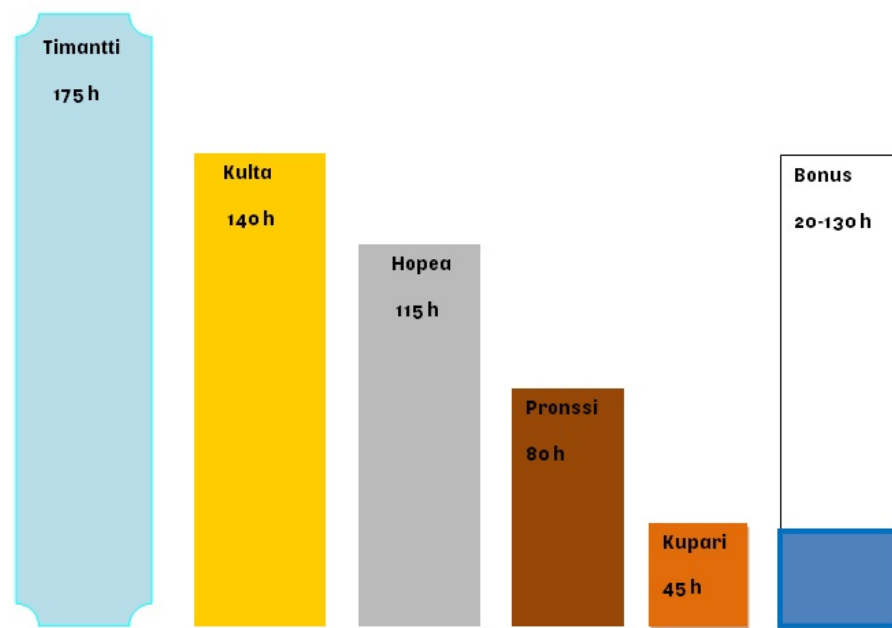
Syventäviä opintoja opiskellaan perusopintojen jälkeen, niissä on enemmän valinnaisuutta kuin perusopinnoissa ja tarjolla on vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia eri oppiaineista. Syventävät opinnot sisältävät lopputyön, jonka oppilas tekee valitsemastaan aiheesta. Lopputyön aihe ohjaa sitä, mitä opintokokonaisuuksia oppilas valitsee syventäviin opintoihinsa. Syventävät opinnot voi suorittaa joko hopea- tai kultatasoisina. Hopeataso antaa hyvät eväät elinikäiseen musiikin harrastamiseen. Kultatasolla asioita opiskellaan vielä vähän syvemmin kuin hopeatasolla ja se antaa erittäin hyvän harrastuspohjan lisäksi oppilaalle mahdollisuuden hakeutua halutessaan myös musiikkialan ammattiopintoihin. Jos oppilaalla on erityisen kova palo musiikkiin, niin syventävät opinnot on mahdollista tehdä myös timanttitasoisina.

Mitä opintoja syventäviin opintoihin kuuluu?

Syventävissä opinnoissa on tarjolla samat seitsemän oppiainetta kuin perusopinnoissakin sekä uusina opintoina säveltäjä-sovittajille suunnatut äänenkuljetuksen ja sävellystekniikan taitoja syventävät satsiopinnot ja musiikkiteknologeille suunnatut musiikkiteknologian projektiopinnot. Näistä oppiaineista on tarjolla viittä eri laajuista opintokokonaisuutta, jotka laajimmasta suppeimpaan ovat timantti, kulta, hopea, pronssi ja kupari (KUVA 5). Opintopolun keskeisimmistä opinnoista voi valita joko hopea- tai kultaopintokokonaisuuden. Instrumentti-opinnoissa, sävellys- ja sovituspintoissa sekä musiikkiteknologian opinnoissa on tarjolla myös timanttioptokokonaisuus. Sivuaaineina voi opiskella eri oppiaineista kupari- ja pronssiopintokokonaisuuksia.

Mikä on lopputyö?

Kaikkiin opintopolkuihin kuuluu musiikillista osaamista osoittava lopputyö, jonka oppilas suunnittelee ja valmistaa syventävien opintojensa aikana. Oppilas asettaa lopputyölleen tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa musiikkiopiston opetustarjonnan pohjalta. Oppilas saa lopputyölleen ohjaajan, joka auttaa häntä lopputyön suunnittelussa ja toteuttamisessa yhteistyössä muiden opettajien kanssa. Lopputyön aihe ohjaa sitä, mitä opintokokonaisuuksia oppilaan syventävät opinnot sisältävät. Syventävien opintojen opintokokonaisuuksien on tarkoitus tukea oppilaan lopputyön tekemistä, ja sen eri osa-alueita työestetään syventävien opintojen opintokokonaisuuksien puitteissa. Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen.

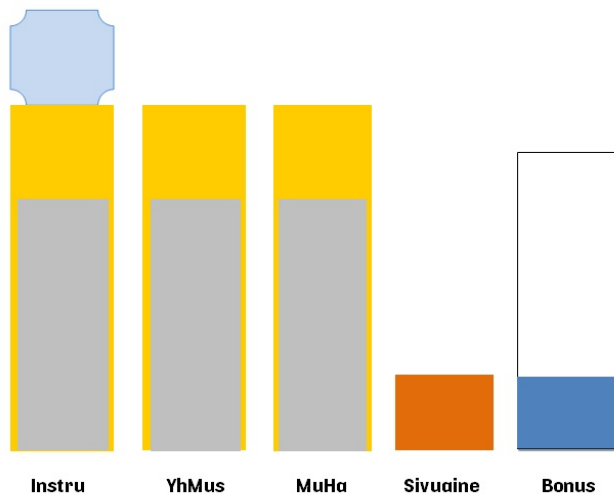
KUVA 6 Syventävien opintojen opintokokonaisuuksien laskennalliset laajuudet

Mitä muusikon opintopolkuun kuuluu?

Keskeisimmän oppiaineet ovat instrumenttiopinnot (Instru), yhteismusisointiopinnot (YhMus) ja musiikin hahmotustaitojen opinnot (MuHa). Opintoihin kuuluvat myös bonusopinnot.

Hopeatasolla keskeisimmistä oppiaineista tehdään vähintään hopeaopintokokonaisuudet. Hopeatasolla pitää lisäksi olla sivuaine, josta tehdään vähintään kupariopintokokonaisuus. Sivuaaineena voivat olla esimerkiksi jonkin toisen instrumentin opinnot, musiikkiteknologian opinnot tai sävellys- ja sovitusopinnot.

Kultatasolla keskeisimmistä oppiaineista tehdään kultaopintokokonaisuudet. Instrumenttiopinnoista riittää kuitenkin hopeaopintokokonaisuus, jos oppilas tekee sen lisäksi hopeaopintokokonaisuuden myös jostain toisesta instrumentista, musiikkiteknologiasta tai sävellyksestä ja sovituksesta.

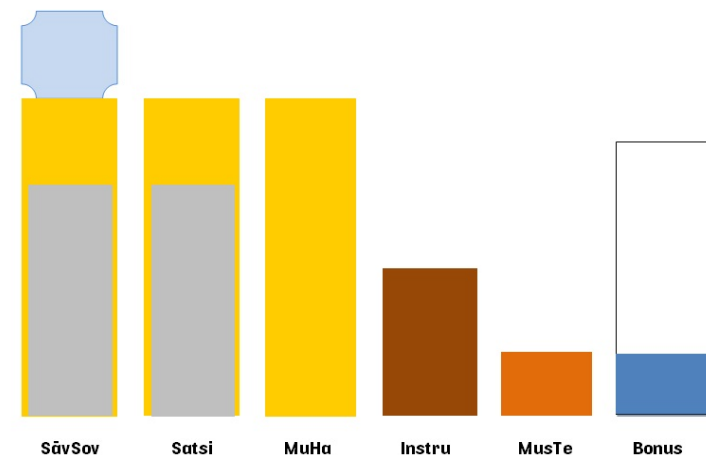
Timanttitasolla tehdään muuten samat opinnot kuin kultatasolla, mutta instrumenttiopinnoista tehdään timanttiopintokokonaisuus. Instrumenttiopinnoista riittää kultaopintokokonaisuus, jos oppilas tekee sen lisäksi kultaopintokokonaisuuden myös jostain toisesta instrumentista, musiikkiteknologiasta tai sävellyksestä ja sovituksesta.

Mitä säveltäjä-sovittajan opintopolkuun kuuluu?

Keskeisimmät oppiaineet ovat sävellys- ja sovitusopinnot (SävSov), satsiopinnot (Satsi) sekä musiikin hahmotustaitojen opinnot (MuHa).

Hopeatasolla sävellys- ja sovitusopinnoista sekä satsiopinnoista tehdään hopeaopintokokonaisuudet ja musiikin hahmotustaitojen opinnoista tehdään kultaopintokokonaisuus. Opintoihin kuuluvat myös pronssiopintokokonaisuus instrumenttiopinnoista (Instru), kupariopintokokonaisuus musiikkiteknologian opinnoista (MusTe) sekä bonusopinnot.

Kultatasolla keskeisimmistä oppiaineista tehdään kultaopintokokonaisuudet. Joko sävellys- ja sovitusopinnoista tai satsiopinnoista riittää kuitenkin hopeaopintokokonaisuus, jos sen lisäksi tekee hopeaopintokokonaisuuden myös instrumenttiopinnoista tai musiikkiteknologian opinnoista. Opintoihin kuuluu joka tapauksessa pronssiopintokokonaisuuden verran instrumenttiopintoja, kupariopintokokonaisuuden verran musiikkiteknologian opintoja sekä bonusopinnot.

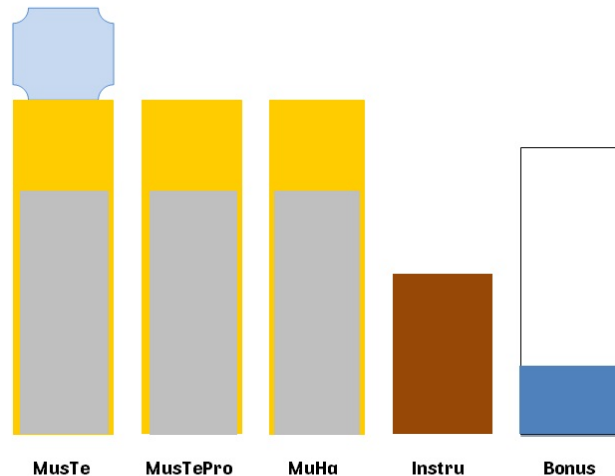
Timanttitasolla tehdään muuten samat opinnot kuin kultatasolla, mutta sävellys- ja sovitusopinnoista tehdään timanttiopintokokonaisuus. Sävellys- ja sovitusopinnoista riittää kuitenkin kultaopintokokonaisuus, jos oppilas tekee sen lisäksi kultaopintokokonaisuuden myös instrumentin tai musiikkiteknologian opinnoista.

Mitä musiikkiteknologian opintopolkuun kuuluu?

Keskeisimmät oppiaineet ovat musiikkiteknologian opinnot (MusTe), musiikkiteknologian projektiopinnot (MustePro) sekä musiikin hahmotustaitojen opinnot (MuHa).

Hopeatasolla näistä kaikista tehdään vähintään hopeaopintokokonaisuudet. Opintoihin kuuluvat myös instrumenttiopinnot (Instru), joista tehdään vähintään pronssiopintokokonaisuus, sekä bonusopinnot.

Kultatasolla keskeisimmistä oppiaineista tehdään kultaopintokokonaisuudet. Joko musiikkiteknologian opinnoista tai musiikkiteknologian projektiopinnoista riittää hopeaopintokokonaisuus, jos sen lisäksi tekee hopeaopintokokonaisuuden myös instrumenttiopinnoista tai sävellys- ja sovitusopinnoista. Opintoihin kuuluvat joka tapauksessa pronssiopintokokonaisuus instrumenttiopinnoista sekä bonusopinnot.

Timanttitasolla tehdään muuten samat opinnot kuin kultatasolla, mutta musiikkiteknologian opinnoista tehdään timanttioptokokonaisuus. Musiikkiteknologian timanttioptokokonaisuuden sijaan oppilas voi tehdä musiikkiteknologian opinnoista kultaopintokokonaisuuden, jos hän tekee sen lisäksi kultaopintokokonaisuuden myös joko instrumenttiopinnoista tai sävellys- ja sovitusopinnoista. Timanttitasoonkin kuuluvat myös instrumenttiopinnot, joista tehdään vähintään pronssiopintokokonaisuus, sekä bonusopinnot.

4 ARVIOINTI

Miten arviointi muuttuu?

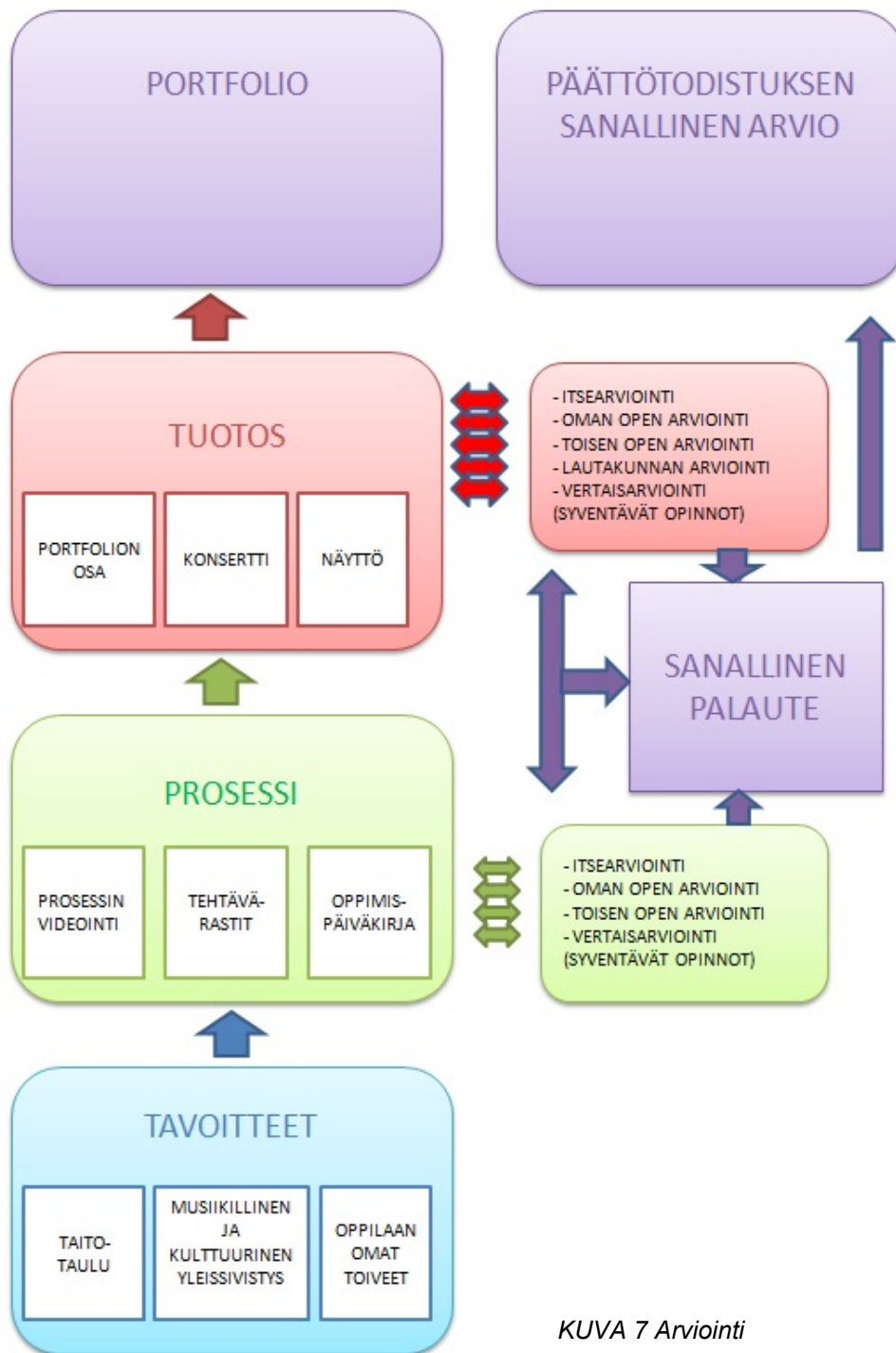
Jatkossa arvioinnissa pyritään entistä enemmän ottamaan huomioon koko oppimisprosessi sekä ohjaamaan oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja pohtimaan omaa oppimistaan kehittämällä itsearviointi- ja vertaisarviointitaitojaan. Oppilaalle annetaan palautetta monipuolisesti sekä oppimisprosessien aikana että opintokokonaisuuksien päätteeksi. Oppilas saa koko opintojensa ajan opintojen tavoitteisiin perustuvaa sanallista palautetta, joka otetaan huomioon perusopintojen todistuksen sanallisessa arviossa. Sanallisen palautteen rinnalle kootaan opintojen aikana portfolio, joka tuo esiin oppilaan edistymisen ja osaamisen. (KUVA 7)

Tehdääkö jatkossa tasosuorituksia?

Myös arviointitavat monipuolistuvat: perinteisen tasosuorituksen korvaa näyttö ja se saa rinnalleen taitotaulun ja taitoportfolion. Näyttö tarkoittaa sitä että oman opettajan lisäksi yksi tai useampi muu opettaja tulee kuuntelemaan oppilaan esitystä ja antaa siitä palautetta. Taitotaulusta myös oppilas ja huoltaja näkevät tasojen tavoitteet. Taitoportfolioon kootaan esimerkiksi kuvina tai videoklippeinä oppilaan työn alla olevan tason keskeisimmät asiat – se voi olla samalla oppilaan opintojen aikana koottavan portfolion osa.

Milloin opinnoista saa päättötodistuksen?

Kun oppilas on saanut tehtyä oman opintopolkunsa mukaisesti kaikki opintokokonaisuudet, hän saa musiikin perusopintojen todistuksen. Se on välitodistus, jonka jälkeen opinnot jatkuvat syventävissä opinnoissa. Päättötodistuksen oppilas saa tehtyään sekä perusopinnot että syventävät opinnot. Tarvittaessa oppilas voi pyytää missä tahansa kohtaa opintojaan osallistumistodistuksen, jossa näkyvät hänen siihen mennessä suorittamansa opinnot. Sitä kannattaa pyytää, jos opinnot keskeytyvät tai jos oppilas muuton takia siirtyy toiseen musiikkiopistoon.

KUVA 7 Arviointi